

7
ROČNÍK 15

11. listopadu 2005

V ČÍSLE:

Jmenování nových profesorů • Čeští politici na UP • Historické události očima politické elity a disentu • Vyzkumný záměr ke studiu evropských duchovních dějin • Pedagogická fakulta připravila projekt financovaný Evropským sociálním fondem

V pořadí již dvanáctou přednášku z cyklu Výročních přednášek k počtě J. L. Fischera připravila olomoucká univerzita na pátek 4. 11. 2005. Zaplněná aula FF UP vyslechla zamyšlení prof. T. Halíka na téma „Duchovní zkušenost Evropy“.

Více informací níže.

-red-, foto -tj- ▶

Prof. Halík: aktuálním úkolem křesťanství je zprostředkovat porozumění

■ Tradice přednášek k počtě J. L. Fischera se datuje od roku 1994, kdy byla poprvé přednesena při příležitosti 100. výročí jeho narození. Jako projev ocenění významu této osobnosti univerzita k jejímu přednesení každoročně vybírá významnou českou či zahraniční osobnost z kterékoliv vědní oblasti; tematicky je přednáška zaměřena k závažnému badatelskému problému dané vědní oblasti a neměla by postrádat filozofický aspekt. Tyto nároky beze zbytku splnila přednáška profesora Univerzity Karlovy v Praze, rektora univerzitního kostela Nejsvětějšího Salvátora v Praze a prezidenta České křesťanské akademie T. Halíka, který na slavnostním zasedání Vědeckých rad UP 4. 11. přednášel na téma *Duchovní zkušenost Evropy*.

Výběr svého tématu zdůvodnil prof. T. Halík hned v úvodu – jednak v návaznosti na stále aktuální myšlenky J. L. Fischera k budoucnosti Evropy, jednak s ohledem na současné úsilí evropského společenství o realizaci „snu o jednotě“. Za nepostradatelnou složku snahy o integraci označil její duchovní a kulturní rozměr, tj. systém (systémy) sdílených hodnot neboli „společnou paměť“. Na pozadí výkladu o klíčových evropských myšlenkových proudech se prof. Halík pokusil identifikovat jejich souhrnnou hodnotu, duchovní zkušenost, kterou definoval jako princip „kompatibility dynamických stránek skutečnosti“, tj. schopnost prolínání a vzájemného obohacování protikladů, vyplývajících z polarizace sekularizovaných a náboženských interpretací světa. Upozornil přitom na nezastupitelnou úlohu, kterou v tomto vývoji sehrály univerzity se svým demokratickým zřízením a mezinárodním charakterem působení. Svě přesvědčení o schopnosti partnerství a oboustranného respektu sekularizovaného a náboženského „západního“ světa přitom opřel o konkrétní příklady návaznosti a vzájemného ovlivňování křesťanské víry a kritické racionality, které byly pro sebe v průběhu evropského myšlenkového vývoje vždy nepostradatelné. Podle prof. Halíka musí hledání této „dynamické kompatibility“ pokračovat i v současnosti, a to v duchu uvědomění si „společenství osudu“, kulturního a morálního

kontextu křesťanství, jež představuje „duchovní biosféru“ liberalismu. Dojde-li podle jeho slov ke střetu kultur, půjde v první řadě o střet radikální emancipace od křesťanství s náboženstvími ostatních kultur.

Mají vůbec ještě sekulární humanismus a křesťanství šanci předvést současnému světu, v němž sílí polarizace mezi tzv. západní kulturou a islámským světem, že je možno koexistovat? V odpovědi na tuto otázku v závěru prof. T. Halík zdůraznil současný prioritní úkol křesťanství: využít toho, co má s oběma světy společného, a zprostředkovat porozumění mezi nimi. Jak poznamenal, jde o těžký úkol, neboť předpokládá osvojení dnes velmi vzácných ctností. *Velmi bude záležet na těch, kteří dají před zjednodušující zkratkou přednost úzké, dlouhé a náročné cestě*, uzavřel svou přednášku prof. T. Halík.

-mar-

FTK povede v dalších třech letech doc. D. Tomajko

■ Akademický senát Fakulty tělesné kultury zvolil 9. 11. příštím děkanem fakulty doc. D. Tomajka, CSc., současného proděkana pro studium a studijní záležitosti. Rozhodlo o tom druhé kolo tajného hlasování, v němž získal osm hlasů, pro doc. T. Dohnala, dosavadního proděkana pro organizaci, rozvoj a vnější vztahy, hlasovalo pět senátorů. Z prvního kola voleb postoupili oba se shodným ziskem pěti hlasů; pro stávající děkanku FTK prof. H. Válkovou se v něm vyslovili čtyři členové AS FTK.

Nový děkan se ujme své funkce 9. 2. 2006.

-red-, foto -tj-

Centrum portugalského jazyka a lusofonní kultury nově na UP

■ V prostorách kabinetu portugalské sekce Katedry romanistiky FF UP bylo 3. 11. za účasti velvyslance Portugalska Jeho Excelence Fernanda de Castra Bran-

da (na snímku vpravo s děkanem FF UP prof. I. Bartečkem) otevřeno *Centrum portugalského jazyka a lusofonní kultury*. Bude sloužit nejen studentům

portugalštině, ale i zájemcům o informace, jež se týkají Portugalska, Brazílie, Angoly, Mosambiku či dalších lusofonních zemí. *Vypůjčit si knížku nebo DVD z naší knihovny, popřípadě zjistit cokoli o portugalsky mluvícím světě bude moci v Centru skutečně každý*, sdělila vedoucí portugalské sekce Mgr. K. Ritterová.

Cílem nově vzniklého střediska, které je obdobou již fungujících středisek v Brně a Praze, je přispívat k propagaci portugalského jazyka prostřednictvím kulturních aktivit. *Ve stávajícím semestru by se zde měla např. uskutečnit beseda se studenty, kteří prostřednictvím stipendia působili v Portugalsku*, přiblížila jednu z aktivit Mgr. P. Svobodová, vedoucí nově vzniklého Centra. *Ti by v průběhu besedy – určené především studentům UP – měli*

Dokončení na str. 4

Jmenování nových profesorů

■ Prezident ČR V. Klaus jmenoval 31. 10. jedenadvacet nových vysokoškolských profesorů. Dekrety převzali také dvě nové profesorky a dva noví profesori UP, a sice **prof. M. Jarošová, CSc.** (Hemato-onkologická klinika FNO a LF UP), pro obor lékařská genetika, **prof. L. Spáčilová, Dr.** (Katedra germanistiky FF UP), pro obor německý jazyk, **prof. J. Bajer, CSc.**, (Katedra optiky PŘF UP), pro obor optika a optoelektrotechnika, a **prof. L. Tichý, Th.D.** (Katedra biblických věd CMTF UP), pro obor teologie.

Na návrh Vědecké rady UP byli rovněž jmenováni prof. A. Fargašová, DrSc. (vedoucí Katedry ekozozologie a fyziotaktiky PrF UK v Bratislavě), pro obor ekologie, prof. J. Moravcová, CSc. (vedoucí Ústavu chemie přírodních látek VŠCHT v Praze), pro obor organická chemie, a prof. V. Křen, DrSc. (vedoucí Laboratoře biotransformací Mikrobiologického ústavu AV ČR v Praze a externí učitel LF UP), pro obor lékařská chemie a biochemie.

Návrhy na udělení nejvyšší akademické funkce podávají prezidentovi vědecké a umělecké rady vysokých škol. Společně s hlavou státu podepisuje jmenovací dekrety předseda vlády.

Blahopřejeme!

-red-

K přípravě budoucích učitelů němčiny

■ Dne 20. 10. hostila Katedra německého jazyka PdF UP na své půdě účastníky mezinárodní konference s názvem „Das Rahmenbildungsprogramm in der Grundschullehrer-Ausbildung des Fachbereichs Deutsch“ (Rámcový vzdělávací program a jeho odraz v přípravě budoucích učitelů němčiny). Podnětem pro uspořádání fóra byla potřeba reflektovat tento nový vzdělávací přístup, který se již zavádí na některých školách. Od roku 2007 však bude závazný pro všechny. Účastníky konference byli vysokoškolské učitelé z Německa, Slovenska a České republiky spolu s němčináři z fakultních základních škol v Olomouci. Jednáním jazykem byla tudíž němčina. Jednalo se ve dvou sekcích: lingvisticko-literární a didaktické. Témata příspěvků, jež sahala od reálií k využití počítačových programů a od gramatiky k onomastice, vyjdou ve formě sborníku.

M. Bohuš, Katedra německého jazyka PdF UP, foto archiv autora

Večer Jana Zábrany

■ Nejen studenti bohemistiky, ale i zájemci z řad veřejnosti zaplnili v úterý 1. 11. kavárnu Café 87. Konal se zde komponovaný večer o spisovateli Janu Zábranovi (1931–1984). Olomouc tak navázala na podobné akce pořádané v Ostravě nebo v Brně.

Hlavními událostmi byly přednášky P. Komendy z Katedry bohemistiky (Báseň J. Zábrana) a jhlavského lékaře, básníka a překladatele N. Holuba. První představil Zábranu jako významného básníka, prozaika, překladatele a esejeistu, zatímco Holub podrobil Zábranovo literární dílo především pohledu dnešní medicíny (Psychosomatický profil J. Zábrany). Lidštější obraz vykreslila Zábranova žena Marie, která ochotně odpovídala na dotazy posluchačů. V pořadí dále zazněly básně a úryvky z korespondence a deníků Cely život, které se řadí mezi vrcholy české deníkové tvorby. Závěr patřil písničkářům J. Kříže z Havlíčkova Brodu, který zhudebnil a vydal deset Zábranových básní.

Pro všechny, kteří se nemohli Večera Jana Zábrany zúčastnit nebo se chtějí dozvědět víc, vytvořil N. Holub internetové stránky, jejichž adresa je www.janzabrana.cz.

H. Šumberová, studentka FF UP

Konference o Evropě: čeští politici na Univerzitě Palackého

■ O způsobech, jakými je veřejnost informována o Evropské unii, diskutovali přední čeští politici, kteří se zúčastnili konference s názvem *Jak komunikovat Evropu? Komunikace a postoj veřejnosti k EU*. Ve zcela zaplněné Kapli Božího Těla Uměleckého centra UP se 21. 10. dopoledne mj. sešli poslanci Evropského parlamentu J. Hybášková, J. Březina a L. Rouček, přidal se k nim senátor Miroslav Škaloud; v druhé části konference se jednání ujali přední čeští odborníci, kteří se zabývají komunikačními strategiemi a problematikou politických, volebních a informačních kampaní.

Důležitost komunikace o aktuálních otázkách politické, ekonomické a kulturní integrace se do popředí zájmu evropské politiky dostává zejména po odmítnutí Evropské ústavy ve Francii a Nizozemí. *Chtěli jsme poukázat na to, jak se EU prezentuje, jak o ní komunikují politici a jak ji vnímají občané – jestli o ní mají dost konkrétních informací, nebo je pro lidi pouze abstraktní představou*, přiblížil téma konference Mgr. J. Důr z pořádkující Katedry politologie a evropských studií FF UP.

Konference jasně poukázala na limity v komunikaci o evropských záležitostech nejen v České republice a podtrhla úspěchy i neúspěchy v této oblasti. Nastínila rovněž několik možných scénářů týkajících se problematiky budoucnosti tzv. evropské ústavní smlouvy.

Letošnímu olomouckému setkání předcházely dvě konference organizované Ústavem mezinárodních vztahů a Západočeskou univerzitou v Plzni; na olomouckou konferenci bezprostředně navazuje obdobné setkání pořádané Masarykovou univerzitou v Brně. Cílem celého cyklu je podnítit veřejnou diskusi v ČR o budoucí podobě Evropské unie. Koordinátorem je Ústav mezinárodních vztahů v Praze, partnery cyklu jsou Masarykova univerzita v Brně, Univerzita Palackého v Olomouci, Západočeská univerzita v Plzni, Friedrich Ebert Stiftung (Praha), CEFRES (Praha) a Odbor pro informování o evropských záležitostech při Úřadu vlády ČR.

-red-, foto -tj-

VI. minisymposium Diabetes mellitus – oční komplikace

■ V sobotu 21. 10. 2005 proběhlo v Olomouci mezioborové symposium *Diabetes mellitus – oční komplikace*. Nad vědeckým setkáním diabetologů a oftalmologů převzaly záštitu Česká diabetologická společnost, Česká oftalmologická společnost, Česká vitreoretinální společnost. Akce byla organizována čtyřmi diabetologickými centry (FN Olomouc, IKEM Praha, VFN Praha-Karlovo náměstí a FN Královské Vinohrady Praha). Na symposiu zaznělo celkem 14 přednášek, které si přišlo vyslechnout 220 účastníků. Cílem tohoto setkání bylo prohloubit úroveň spolupráce diabetologa a oftalmologa a jejich společného pacienta-diabetika.

V proslavených přednáškách byla věnována pozornost jak klasifikaci, diagnostice a cílům léčby

diabetu, včetně léčby diabetu 1. a 2. typu, tak i patofyziologii a epidemiologii diabetické retinopatie. Na závěr symposia byla zařazena panelová diskuse, v jejímž průběhu opakovaně zazněla nutnost úzké spolupráce diabetologa a oftalmologa, zejména při prevenci progresu diabetických změn. Bylo poukázáno na skutečnost, že spojení velkých diabetologických pracovišť s očními je ve světě zcela běžné. Pro oftalmology je překvapující velká znalost problematiky DR právě diabetology z těchto pracovišť. Obdobně erudování jsou ale i oftalmologové v oblasti diabetologie. Tato znalost problému umožňuje včasnou a adekvátní komunikaci mezi nimi. Pokud se podaří takové propojení vytvořit, představuje to základ úspěchu.

MUDr. M. Reháč, Oční klinika UP a FNO, foto -tj-

„Šestihvězdičkový“ Joost Zwagerman

■ Erasmusianum, Centrum jazyka a kultury Nizozemí a Vlámska UP, uspořádalo v úterý 1. 11. v olomouckém Café 87 autorské čtení z románu *Šest hvězdiček (Zes sterren, 2002, česky 2005)* jednoho z neplodnějších a nejvšestrannějších současných nizozemských autorů J. Zwagermana. Jeho autogramiáda se uskutečnila tentýž den odpoledne v knihkupectví Beta-Pavel Dobrovský v Edelmannově paláci na Horním náměstí (na snímku).

Akce podporovaná Velvyslanectvím Nizozemského království a NLPVF (Nizozemské nadace pro literární produkci a překlad) a společností Ne-Be (Společnost pro šíření vlámské a nizozemské kultury) proběhla na konci října také v Praze (Šípek Bistrot) a Brně (Kavárna Academia).

-rp-, -red-, foto -tj-

Víza do USA: otázky a odpovědi

■ Dne 1. 11. 2005 se konala v aule Filozofické fakulty UP prezentace, kterou pořádalo Velvyslanectví Spojených států amerických v Praze. Tématem prezentace, kterou v angličtině vedl jeho vicekonzul Ch. Marchant, byla především vizová problematika. Program J-vízum (Exchange Visitor's Program), který je určen pro mladé lidi, je z hlediska nákladů neefektivnější a nejpřímější cestou k získání krátkodobého pracovního povolení v USA. Ch. Marchant se zmínil krátce o nabídce stipendií Fulbrightova programu a systému vzdělávání. Studenti měli možnost zeptat se na konkrétní problémy související s přidělováním víz a s pobytem na amerických školách. V závěrečné diskusi si studenti vyměňovali převážně své zkušenosti s problematikou víz a Ch. Marchant byl ochoten vysvětlit, proč se stane, že některé žádosti o vízum jsou zamítnuty.

-ip-

Víte, že...?

■ Osm tisíc snímků za vteřinu dokáže zachytit videokymografická kamera, která je výsledkem česko-nizozemské spolupráce. Je významná pro foniatrii, umožňuje rozpoznat časná stádia rakoviny hlasivek a dalších onemocnění. Autorem vynálezu je **dr. Jan G. Švec**, pracující v Holandsku, absolvent optiky na UP v Olomouci a vědecký žák doc. J. Pešáka z Ústavu lékařské biofyziky LF UP. Informaci o tom přinesla Česká televize v pořadu „Česká hlava“ dne 26. 10.

(Více informací přineseme v některém z příštích čísel.)

-red-

Mezinárodní studentská vědecká konference na Katedře primární pedagogiky PdF UP

■ Katedra primární pedagogiky PdF UP spolupracuje již řadu let s podobně zaměřenými katedrami na univerzitách v Opolí a Prešově. Pod záštitou několika pedagogů z obou uvedených univerzit byl založen *Studentský vědecký kroužek*, který zájemcům z řad studentů umožňuje podílet se na vědecko-výzkumné činnosti, účastnit se společných seminářů a vzájemně si předávat poznatky. Společně realizované výzkumné projekty jsou zpracovávány a přednášeny na pravidelných vědeckých táborech a konferencích, jež se střídavě konají na jednotlivých partnerských univerzitách.

Letošní *Mezinárodní studentská vědecká konference* se uskutečnila 10.–12. 10. v Olomouci a ukončila dvouletý projekt, zabývající se využitím nových komunikačních technologií ve výchově a vzdělávání žáků mladšího školního věku. Byly na ní předneseny nejen závěry dotazníkových šetření, jež se zabývala touto problematikou, ale byly navrženy i možnosti další spolupráce pro následující období.

Třídenní program byl zahájen v pondělí společným zasedáním všech účastníků, které přivítala prof. A. Nelešová, CSc., vedoucí Katedry primární pedagogiky PdF UP, a doc. D. Holoušová, CSc., hlavní organizátorka konference a vedoucí české sekce zúčastněných studentů. Úvodní referát, shrnující výsledky dosavadní výzkumné činnosti, přednesla R. Pavlicová z místní Pedagogické fakulty; večerní jednání byla obohacena o příspěvky studentů z univerzity v Prešově a v Opolí. Těmito vystoupeními byl uzavřen projekt zabývající se využitím výpočetní techniky ve výuce na 1. stupni základních škol v jednotlivých zemích.

Druhý jednací den byl věnován pedagogickým i kulturním exkurzím, jichž se účastnili zahraniční i čeští studenti. V dopoledních hodinách proběhla návštěva základní školy na Tererově náměstí v Olomouci. Její ředitel PaedDr. J. Hála studenty seznámil s koncepcí výuky, která je na škole preferována, a poukázal i na způsoby využívání výpočetní techniky ve výchovně-vzdělávacím procesu. Studenti měli možnost zúčastnit se několika vyučovacích hodin, v nichž se žáci 1. stupně učili pracovat s multimediálními vyučovacími programy. Velmi podnětná exkurze byla ukončena prohlídkou rozsáhlého areálu školy, který nabízí řadu možností pro aktivní využívání volného času dětí a mládeže.

Na úterní odpoledne byla připravena historická prohlídka Olomouce, spojená s návštěvou radnice. Učastnila se jí většina zahraničních i domácích studentů v doprovodu všech pedagogů. České studentky si připravily krátké referáty o nejvýznamnějších kulturních památkách i regionálních zvláštностech a na radnici byl jejich výklad doplněn o přednášku z historie

města i budovy. Cílem bylo podnítit zájem o vlastivědnou problematiku, jejíž analýza je jednou z možností budoucí spolupráce.

Nové téma připravovaného vědecko-výzkumného projektu bylo projednááno na večerním zasedání. Docentka D. Holoušová vystoupila s úvodním příspěvkem, který směřoval k srovnávacímu hodnocení tradic a zvyků regionu v jednotlivých zúčastněných zemích. Olomoučtí členové *Studentského vědeckého kroužku* předložili zahraničním kolegům návrh dotazníkového archu a nastílnili možné směry bádání. Diskuse byla uzavřena sestavením rámcového plánu činnosti, který bude podrobně rozpracován na připravovaném *Studentském vědeckém táboře*, jenž se uskuteční na jaře příštího roku v Olomouci. K novému výzkumnému projektu se připojili i studenti z univerzit v Ratiboři a Banské Bystrici. Jednání bylo ukončeno folklorním vystoupením ratibořských studentek: předvedly účastníkům regionální kroje, zazpívaly několik polských lidových písní, a dokonce se pokusily jednu z nich naučit také své zahraniční kolegy.

Ve středu proběhlo oficiální ukončení třídenního mezinárodního setkání a všichni účastníci se vyslovili k možnostem spolupráce na výzkumu využívání tradic ve výuce na 1. stupni základních škol. Shodli se na důležitosti znát zvyklosti svých předků a ocenili možnost srovnávat je v jednotlivých spolupracujících zemích. Závazně se dohodli na úkolech, které je potřeba splnit do dalšího setkání. Jde zejména o detailní vypracování dotazníkového archu, o rozdělení úkolů mezi členy studentských vědeckých kroužků, ale také o posouzení omezujících vlivů, které by mohly ohrozit úspěšnost připravovaného výzkumu. Racionální zhodnocení všech aspektů pomůže předcházet případným problémům a snížit rizika spojená s důkladně nepropracovaným zkoumáním.

Prostřednictvím *Mezinárodní studentské vědecké konference* v Olomouci byl ukončen jeden výzkumný úkol a byly nastíněny i možnosti budoucí spolupráce. Další plánované zasedání by se mělo uskutečnit v dubnu roku 2006. Jeho cílem je kromě naplnění výše uvedených úkolů přivést k vědecko-výzkumné práci nové zájemce. Badatelská práce ve *Studentském vědeckém kroužku Katedry primární pedagogiky* není určena pouze pro ty, kteří se jí chtějí zabývat ve své profesním životě, ale může být prospěšná pro všechny studenty, kteří ve svých diplomových pracích využijí prvky výzkumné činnosti. Pomoc začínajícím výzkumníkům je základní náplní práce tohoto seskupení vysokoškolských studentů a jejich učitelů.

Mgr. K. Vodrážková,

Katedra českého jazyka a literatury PdF UP, foto -tj-

První studenti Moravské vysoké školy Olomouc složili akademický slib

■ V sále Pegasus Regionálního centra Olomouc se 1. 11. uskutečnila slavnostní imatrikulace 76 studentů historicky prvního ročníku Moravské vysoké školy v Olomouci. Čerstvé posluchače pozdravil rektor prof. M. Hrabovský, současný vedoucí Společné laboratoře optiky UP a FZJ AV ČR (na snímku vpravo), za účasti akademických představitelů školy a významných hostů olomouckého regionu.

Moravská vysoká škola Olomouc, obecně prospěšná společnost v čele s podnikatelem J. Tesáříkem, tak od letošního podzimu zahajuje výukový program s ekonomickým zaměřením: kromě státního souhlasu s působením školy doporučila Akreditační komise udělení akreditace pro bakalářský studijní program Ekonomika a management. Akreditace byla doporučena na dobu čtyř let pro prezenční formu studia; školné na jeden semestr činí 15 000 Kč.

(Další informace viz <http://www.mvso.cz/html/index.html>.)

-red-, foto -tj-

Akademický senát Přírodovědecké fakulty UP srdečně zve na shromáždění akademické obce, jehož součástí bude

představení kandidátů na funkci děkana Přírodovědecké fakulty UP

a které se uskuteční dne

16. 11. 2005 ve 13 hodin v aule PíF UP (třída Svobody 26).

Navrženo bylo celkem devět kandidátů, z nichž kandidaturu přijali prof. I. Frébort, CSc., Ph.D. (Katedra biochemie; současný proděkan pro mimouniverzitní spolupráci), prof. J. Ševčík, Ph.D. (Katedra analytické chemie; současný proděkan pro vědecké a výzkumné záležitosti, statutární zástupce děkana).

Navržení kandidátů, kteří kandidaturu nepřijali: prof. J. Lasovský, CSc., prof. A. Lebeda, DrSc., prof. M. Mašláň, CSc., doc. J. Molnár, CSc., prof. M. Strnad, DrSc., prof. B. Šarapatka, CSc., prof. E. Tkadlec, CSc.

Ve dnech 25.–26. 11. 2005 se bude v prostorách Uměleckého centra UP konat Festival vzdělávání AEDUCA 2005.

Součástí festivalu je veletrh vzdělávání a mezinárodní konference na téma „Vzdělávání dospělých a distanční vzdělávání“. Pro rok 2005 je tématem konference *Kvalita ve vzdělávání dospělých*. Odbornou a organizační garanci poskytuje UP zastoupená Filozofickou fakultou. Realizaci *Festivalu vzdělávání AEDUCA 2005* bylo pověřeno Středisko distančního vzdělávání.

Podrobný program Festivalu vzdělávání AEDUCA 2005 a další informace viz www.aeduca.cz.

Studenti Katedry divadelních, filmových a mediálních studií FF již dva semestry připravují společně s Ateliérem keramiky Katedry výtvarné výchovy PdF společný divadelní projekt nazvaný

Hliněný kabaret.

Pod vedením svých pedagogů, Mgr. J. Běbarové a MgA. D. Drozdá zdramatizovali několik povídek různých autorů a nyní připravují představení, v němž hlavní role získaly keramické loutky. Pokud máte zájem vidět tento bláznivý pokus, jste zváni na

premiéru,

která se koná 21. 11. v 19 hod.

v Divadelním sále Uměleckého centra UP. (Termíny dalších repríz budou včas oznámeny.)

Děkanka Fakulty tělesné kultury UP vypisuje výběrové řízení

na obsazení dvou míst akademických pracovníků pro Katedru fyzioterapie:

– na místa asistentů nebo odborných asistentů v oboru fyzioterapie.

Požadavky pro uchazeče: 1. Absolvent magisterského studia fyzioterapie, se zájmem o působení ve školství s předpoklady pro pedagogickou a vědecko-výzkumnou činnost, znalost anglického jazyka, organizační schopnosti. 2. Lékař (MUDr.) s atestací ze základního oboru (přednostně neurologie) nebo s nástavbovou atestací z FBLR, se zájmem o působení ve školství s předpoklady pro pedagogickou a vědecko-výzkumnou činnost, znalost anglického jazyka, organizační schopnosti.

Předpokládáný nástup ihned na základě dohody.

Přijem přihlášek do 30. 11. 2005.

Přihlášku doloženou životopisem, fotokopii dokladů o vzdělání, přehledem odborné praxe a seznamem publikační činnosti zašlete do 30 dnů od zveřejnění v tisku na personální oddělení FTK UP, tř. Míru č. 115, 771 11 Olomouc.

Vzhledem k termínu státního svátku 17. 11. vychází příští číslo *Žurnálu UP* 25. 11. (uzávěrka 21. 11.).

„Vítězové? Porážení?“ – historické události očima politické elity a disentu

Počtem tisíc kusů vyšla v nakladatelství Prostor publikace, v níž je shromážděno na straně jedné dvacet životopisných vyprávění s předlistopadovými funkcionáři Komunistické strany Československa a třicet rozhovorů s bývalými československými disidenty na straně druhé. Dvoudílná publikace *Vítězové? Porážení?* je výsledkem projektu „Politické elity a disent v období tzv. normalizace. Životopisné rozhovory“, který podpořila Grantová agentura České republiky. Kdo je vítězem? A kdo poraženým? Na tyto otázky, jakož i na to, zda dotazovaní hovoří pravdivě, dva obsáhlé svazky životních příběhů neodpovídají. Jednotlivé subjektivní výpovědi, které následně budou konfrontovány s historickými prameny, popisují metodou orální historie především historické události a lidské příběhy očima komunistických funkcionářů, ale i těch, jež proti nim vystupovali. Cílem nekontroverzních vedených rozhovorů bylo zjistit, jak lidé na obou stranách pomyslné barikády mysleli a jednali, jakým způsobem se vyvíjel jejich život, kde např. viděli příčiny vstupu do strany či do některé z opozičních aktivit. Vzpomínky na tutéž událost se velmi často liší, čímž podávají mj. neobyčejně plastický obraz nedávné doby, k níž vyvstávají další a další otázky. V následujícím rozhovoru na některé z nich odpověděl spoluredaktor projektu a zároveň jeden z editorů vydaných interview Pavel Urbásek, ředitel Archivu UP.

Řešení projektu, evidovaného pod hlavičkou Centra orální historie Akademie věd ČR, podpořila GA ČR tříletým grantem. Co bylo podnětem ke zpracování publikace a kolik lidí se na ní podílelo?

Téma jsme začali zpracovávat v souvislosti s projektem, jehož výsledkem je mj. publikace Miroslava Vaňka a Milana Otáhalo *Sto studentských revolucí (1999, LN)*. Autoři se v ní metodou orální historie zaměřili na bývalé studentské akce listopadové revoluce 1989. Rozhovory s někdejšími disidenty na jedné straně a komunistickými funkcionáři na straně druhé potom celkem logicky navázaly. Řešitelem projektu byl Miroslav Vaněk, vedoucí Centra orální historie Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR. Postupně se vytvořil zhruba dvanáctičlenný kolektiv badatelů starší, střední i mladší generace z Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a regionálních historických pracovišť. Například z Olomouce se projektu zúčastnili – a to velmi úspěšně – doktorandi Katedry historie FF UP Michael Viktorík, Pavel Mücke a kolegyně Renata Pavelková. Vedle českého projektu byl paralelně zpracováván projekt na Slovensku, který byl financován slovenskou stranou.

Nejnovější dějiny lze zkoumat různě. I když je metoda orální historie stále tou méně známější, má již své odpůrce. Můžete zmiňovaný postup krátce přiblížit?

Poznávání soudobé historie prostřednictvím orální historie znamená zkoumat ji v rozhovorech s přírodními protagonisty dané historické události. Orální historie se nesnaží poznávat to, co se v historii stalo, ale to, jak se protagonisté historických procesů na události dívali a jak je hodnotili. Myslím si, že spor, jenž se často objevuje, je naprosto zbytečný. V oblasti soudobé historie bychom měli naopak vítat jakoukoli metodu, která slouží k prohloubení našich znalostí. Jako archivář, který je v denním kontaktu s písemnými dokumenty, si dovoluji tvrdit, že mi jsou jasné jak výhody metody orální historie, tak i její omezení.

A v čem spočívá omezení?

V tom, že prostřednictvím orální historie samé se nedá interpretovat ona objektivní historická pravda s velkými písmeny. Na druhé straně ale uvedená tvrzení musím doplnit následujícími: navštěvují Národní archiv, kde studují písemné materiály jednotlivých součástí ÚV KSČ věnované vysokému školství. Výpovědní hodnota těchto dokumentů je však někdy taková, že si v řadě případů člověk musí položit otázku, zda ÚV KSČ vůbec věděl, co se děje „pod ním“. Shromáždí-li tedy jakýkoliv projekt rozhovory, jejich možnost použít je široká – my jsme k nim přistoupili tak, že jsme jejich část publikovali, protože se z valné většiny jednalo o narátory všeobecně známé. Současně je připraven sborník studií, kde se snažíme interpretovat různé aspekty normalizačního období, přičemž vycházíme z poskytnutých svědectví. Shromážděné rozhovory současně poskytují bohatý materiál pro případnou konfrontaci s písemnými prameny.

Bezspornou podstatnou je aspekt interdisciplinárnosti zmínované metody. Jak jste se např. na rozhovor připravovali?

Nesporně podstatná je historická znalost daného období. Za důležité také považuji, aby tato znalost byla zprostředkována vlastním badatelským procesem. Jinými slovy: je ideální, když rozhovory vede člověk, který aktivně historiograficky pracuje v daném období, a nezná toto období jen prostřednictvím literatury.

Vlastní příprava rozhovorů potom začala tím, že jsme si ujasňovali, koho můžeme zařadit mezi politic-

ké elity a disent. U elity to bylo celkem jednoduché: patřili do ní členové aparátu komunistických grémii (počínaje okresním a konče ústředním výborem KSČ) nebo členové představenstva a plén těchto stranických grémii. U disentu jsme vycházeli z typologie, kterou zpracoval Milan Otáhal. Podle ní je disidentem ten člověk, který se otevřeně účastní disidentských aktivit – samizdatové činnosti či podpisu různých dokumentů nebo jejich koncipování. Je veřejnosti díky této aktivitě znám a proto se stává předmětem zájmu nejruznějších orgánů komunistické moci včetně orgánů bezpečnostních. Jako širší kategorií jsme si zvolili kategorií „opozice“, což bylo aktuální především v regionech, kde by se do úzké disidentské skupiny dalo zařadit jen velmi málo lidí. Např. tady na Olomoucku se signatáři Charty 77 dají spočítat na prstech jedné ruky. V regionech jsme se tak zaměřili především na ty, kteří se zpočátku o politiku vůbec nezajímali. Tito lidé chtěli především číst knihy, které u nás nebyly dostupné, chtěli vidět filmy, které se v tehdejších poměrech nepromítaly, chtěli provozovat nebo poslouchat jinou hudbu, než se v období normalizace razila prostřednictvím oficiálních médií. Kvůli těmto zálibám, vymykajícím se z oficiálního oktrojovaného rámce, se stali předmětem zájmu např. Státní bezpečnosti. Tím se v širokém slova smyslu – český disent vlastně nikdy neformuloval politický program – posunuli do politické opoziční roviny.

V rámci projektu bylo natočeno 120 rozhovorů. V dvoudílné publikaci jich tiskem vyšlo 50. Podle jakého klíče byl pořízený materiál tříděn?

Protože publikace vyšla v komerčním nakladatelství, sehrála samozřejmě svou roli známost jmen. Dbali jsme ale na to, aby se v publikaci objevili i regionální aktéři, a to jak na straně elity, tak na straně disentu. Jako redaktori jsme měli i odpovědnost určit, který rozhovor se povedl a který se naopak nepovedl. Když jsme si nakonec tento sumář vyhotovili, konstatovali jsme, že zhruba 20 rozhovorů se povedlo méně. Dalším aspektem byla také délka. Snažili jsme se uskutečnit rozhovory ve dvou sezeních. Pokud proběhlo sezení více, nastala většinou obtíž s redakčním zpracováním. I přesto, že to byly rozhovory neobyčejně zajímavé, obtížnost redakčního zpracování je posunula mimo publikaci.

Jsou i tyto rozhovory někde uloženy? Je možné se k nim dostat?

Projekt jako celek byl registrován u Úřadu pro ochranu osobních údajů a jednotlivé rozhovory musely být zpracovány ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů. S každým narátorem byla uzavřena

písemná smlouva. Projekt totiž shromažďoval i tzv. citlivé osobní údaje. Například každý rozhovor pojednával o politickém přesvědčení a stranické příslušnosti – a to už je citlivý osobní údaj. Písemné smlouvy s narátory umožňují badatelům použít rozhovory ve svých vědeckých pracích. Všechny rozhovory (nahrávka a doslovný přepis) jsou uloženy v Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a už dnes jsou k dispozici externím vědcům.

Velmi často se hovoří o tom, zdali vývoj na přelomu 80. a 90. let byl či nebyl řízený. Jakých odpovědí se vám v této souvislosti dostalo? Jak vesměs interpretují události 17. listopadu tehdejší komunističtí funkcionáři? A jak žijí dnes?

Mnoho z bývalých komunistických funkcionářů se jako poražení necítí, dosud věří své ideologii. V rozhovorech se špičkami Komunistické strany Československa, jako byl M. Jakeš či M. Štěpán, se nesporně objevuje to, že Listopad 1989 připraven byl. Jenže těch lidí, které v souvislosti s onou přípravou zmiňují, je víc. Navíc si tuto roli přehazují jako „horkou bramboru“. U regionálních funkcionářů KSČ je patrné, že byli tehdy naprosto zmateni. A je to celkem pochopitelné. Stranická struktura byla totiž řízena prostřednictvím tzv. demokratického centralismu – tedy ti okresní čekali na to, co přijde z kraje a ti z kraje potom čekali na to, co přijde z ústředního výboru – a nic nepřišlo. Takže otázka, zda Listopad 1989 byl připraven, zůstává stále nezodpovězená. Osobně se domnívám, že pro formulaci alespoň relevantní hypotézy, kdo eventuálně inscenoval listopadové události roku 1989, jsou určující materiály dvou vyšetřujících parlamentních komisí. Ty jsou ovšem dnes ze zákona nepřístupné. Jedno je ale jisté: společenská podpora Komunistické strany byla v té době prakticky nulová. Vlastně ji tehdy nepodpořovala ani podstatná část vlastních členů. Co se týká pozic komunistických funkcionářů po roce 1990: názory zůstaly snad u všech levicové. Někteří odešli do důchodu a zůstali naprosto mimo politické i jakékoli jiné dění, někteří začali podnikat.

Životní příběhy někdejších disidentů na jedné straně a komunistických funkcionářů na straně druhé vytvářejí neobyčejně plastický obraz našich nedávných dějin. Vyjma historiků, komu je publikace určena?

Zcela určitě i širší veřejnosti – pamětníkům i mladé generaci. Především na straně politické elity nedávné doby jsou to – v tomto množství – vůbec první rozhovory, jež takto byly publikovány.

Ptala se M. Hronová, foto T. Jemelka

Centrum portugalského jazyka...

vyprávět o Portugalsku jako takovém, ale i o zkušenostech českého studenta na portugalské univerzitě. Chystáme také večer portugalské a brazilské hudby, prostřednictvím něhož se budou zájemci moci seznámit s nejnámějšími autory. Ještě v zimním semestru by se měla uskutečnit také projekce dvou až tří filmů některého z portugalských režisérů. Projekce bude doplněna přednáškou o autorovi a besedou o jeho díle, dodala pro Žurnál UP. Aktivita Centra, jehož vznik podpořilo Velvyslanectví Portugalska počítačovou technikou, knižním a audiovizuálním fondem, tedy nejsou zaměřeny výhradně na studium jazyka a literatury, ale také na širší pochopení kultury portugalsky hovořících částí světa.

Na Univerzitě Palackého byly položeny základy pro studium portugalského jazyka v době jejího obnovení, tedy

Dokončení ze str. 1

době prvního rektora prof. J. L. Fischera. Byl to právě prof. Fischer, kdo pro spolupráci s FF UP získal doc. E. Spáleného, jenž portugalsčinu přednášel studentům španělské filologie jako výběrový předmět. Jedním z jeho posluchačů byl i současný vedoucí Katedry romanistiky FF UP prof. J. Černý, který se v roce 1993 zasadil o zřízení samostatného oboru Portugalská filologie.

V současné době je možnost studia tohoto oboru na UP nabízena uchazečům jednou za dva roky. Všichni studenti mohou díky stipendijnímu programu Erasmus – Sokrates, případně díky stipendiím MŠMT ČR či Instituto Camoes také vycestovat na půl nebo na celý rok do Portugalska či Brazílie.

-rp-, -map-, -foto na titulní straně -tj-

České centrum studia evropských duchovních dějin na Palackého univerzitě v Olomouci

K 1. 1. 2005 bylo zahájeno období řešení přijatých Výzkumných záměrů, kterým MŠMT poskytne institucionální podporu. O anotace, které by přiblížily obsah, cíl a metody jednotlivých projektů, včetně předpokládaných výstupů a plánované doby řešení, jsme požádali jejich hlavní řešitele. Po příspěvcích prof. Z. Hradila, řešitele VZ *Měření a informace v optice*, a prof. M. Strnada, CSc., řešitele VZ *Modulace signálních a regulačních drah normálních a nádorových buněk*, seznamuje s dalším výzkumným záměrem jeho hlavní řešitel **prof. P. Floss**:

Výzkumným záměrem MSM6198959202 bude v letech 2005–2011 pokračovat vědecká a ediční činnost českého „Centra pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty“, jež bylo založeno v roce 2000 a od poloviny tohoto roku do 31. 12. 2004 fungovalo pod vedením významné znalkyně pozdní antické a středověké filozofie a spirituální literatury prof. Lenky Karfikové, mj. žákyně předního evropského interpreta platónské myšlenkové a kulturní tradice Wernera Beierwaltese. Před vznikem „Centra pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty“ se zabýval studiem historie evropské spirituality grantový projekt GAČR „Texty k dějinám středověké filozofie I a II“ (řešitelky L. Karfiková a H. Šedinová) a „Kabinet pro studium středověké a renesanční filozofie“, který byl zřízen v roce 1997 na základě grantu MŠMT a který se po vzniku Centra stal jeho součástí. V letech 1997–2000 pracovali v Kabinetu čtyři učitelé Katedry filozofie FF UP – prof. P. Floss, Dr. T. Nejeschleba, Dr. J. Matula a Mgr. M. Koudelka. S Kabinetem však na základě tzv. dohod o provedení práce spolupracovala řada dalších badatelů např. profesorka brněnské univerzity J. Nechutová, doc. K. Floss, Dr. M. Navrátil a J. Daneš. V letech 1998–2000 uspořádala Kabinet několik mezinárodních konferencí, jichž se zúčastnili i významní badatelé z Anglie, Francie, Německa, Maďarska, Polska a Slovenska. Referáty z těchto konferencí byly publikovány knižně v aktech Palackého univerzity či časopisu *Aluze*. Skutečnost zřízení Kabinetu souvisela nesporně i s tím, že jednou z priorit odborné i učitelské práce Katedry filozofie FF UP byla tematika středověké a křesťanské orientované filozofie, která byla u nás, zvláště před rokem 1989, zanedbávána a programově marginalizována. Ve srovnání s učebními programy jiných kateder filozofie univerzit České republiky je v rámci výuky dějin filozofie věnován její středověké a renesanční historii celý druhý rok studia a k této problematice je zaměřena i řada diplomních a posléze doktorských prací. Centrum samotné uspořádalo v letech 2001–2003 tři interdisciplinární konference a v roce 2004 bylo pověřeno organizací jubilejního X. kongresu o Řehořovi z Nyssy, jehož se zúčastnili přední badatelé z celého světa.

Téměř třicetiletý tým odborníků „Centra pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty“, z nichž velká část zároveň učí na našich předních univerzitách (v Praze, Brně a Olomouci), navazuje v plnění výzkumného záměru na svou badatelskou a ediční činnost v Centru v letech 2000–2004 a někteří i na vědecké aktivity „Kabinetu pro studium středověké a renesanční filozofie“. Toto navazování ovšem většinou nespočívá v dalším rozpracovávání témat z minulých let, nýbrž jde o prohlubování našich znalostí o evropských

duchovních dějinách studiem témat nových, i když se v bohaté ediční činnosti Centra objeví knižní tituly, jež byly připravovány v minulých letech.

Stejně jako tomu bylo v dosavadní práci Centra, budou se jeho odborné aktivity v následujících sedmi letech pohybovat na třech úrovních: překladatelské, ediční a interpretační. U řady badatelů Centra nejsou tyto aktivity od sebe odděleny, neboť jejich překladatelská činnost, poskytující české veřejnosti vydání dosud nepřeložených skvostů evropských duchovních dějin, je dovršována i prací interpretační, která se manifestuje jak v předmluvách k chystaným edicím a překladům, tak i v poznámkovém aparátu k vydávaným textům.

K nejrozsáhlejším a z hlediska dějin evropské filozofie a spirituality nejzávažnějším záměrům Centra patří projekty, jejichž pořadí uvádím podle jejich časového vymezení, protože první z nich se týká z velké části antiky, druhý středověku a třetí se soustřeďuje převážně na renesanci. První z těchto projektů, jehož spiritus agens je vedoucí pražského Ústavu filozofie a religionistiky doc. F. Karfik a k jehož řešitelům patří Mgr. V. Hladký, Mgr. V. Mikeš a Mgr. D. Sanetník, je věnován problematice dějin interpretace Platónova dialogu „*Timaios*“. Tento pozdní Platónův text ovlivňoval nejen kosmologické myšlení antiky, ale pozoruhodným způsobem inicioval i přírodovědecké a přírodně-filozofické názory ve středověku, v renesanci a počátkem novověku a patří tak k nejkreativnějším dílům dějin evropského vědění vůbec. Jen na okraj připomínám, že Platónovy úvahy o pěti živlech, jímž připisoval v dialogu „*Timaios*“ pět geometrických těles od jehlanu po dvacetistěn, podnětovaly ve 12. století atomistické myšlení a ještě na prahu novověku sehrály významnou roli v genezi konceptu vesmíru autora prvnick matematicky vyjádřených přírodních zákonů Jana Keplera. Výše zmínění badatelé se budou v následujících sedmi letech zabývat důkladnou analýzou recepce tohoto dialogu v antice od časů Aristotelových a Epikurových až na prah středověku.

Zatímco tento projekt je zaměřen na velmi specifickou, byť v rámci evropského vědění relevantní tematiku, zabývá se výzkumný projekt „*Nauka o milosti v Písmu a u církevních otců*“ a „*Příroda a přirozenost ve filozofii od Tomáše Akvinského po raný novověk*“ centrálními, ale velmi složitými komplexy dějin evropského myšlení. V historii křesťanské spirituality byl vztah Boží milosti a lidské přirozenosti a tudíž řádu nadpřirozeného a přirozeného a svým způsobem i vědění nadpřirozeného, ztělesňovaného teologií a vědění přirozeného, vedeného filozofií, ústředním tématem nejen zápasů duchovních, ale s nimi vždy úzce spojených konfliktů a bojů sociálních a politických, jak v našem prostředí dokazuje především husitství a česká reformace. Tým, v němž působí prof. L. Karfiková, doc. V. Ventura, Dr. V. Hušek a Mgr. L. Chvátal (s pomocí pracovníků Centra, kteří zároveň plní jiné úkoly), bude pracovat na analýze konceptu milosti jak ve Starém, tak i Novém Zákoně u představitelů raného křesťanského myšlení (např. u Irenea, Origena, Basila z Caesareje, Aurelia Augustina, Maria Victorina aj.), ale i u autorů raného středověku, jakými např. byli Maximus Vyznavač, Jan z Damašku nebo Jan Scotus Erigena. V závěru činnosti Centra vydají pracovníci výše zmíněného týmu o inkriminované problematice publikaci jak v češtině, tak i v němčině. Připomínám, že k problémům milosti s jeho významnými ideovými konotacemi pro tehdejší pojetí náboženského života a člověka vůbec připravili pracovníci Centra publikaci „*Milost podle Písma a starokřesťanských autorů*“ již v roce 2004.

Na projektu „*Příroda a přirozenost ve filozofii od Tomáše Akvinského po raný novověk*“ se účastní prof. P. Floss, doc. K. Floss, Dr. T. Nejeschleba, Dr. J. Matula a Mgr. M. Koudelka. V letech 2005–2011 si tyto badatelé dávají za úkol prozkoumat nosné ideje pojetí přírody a přirozenosti (zvláště lidské) u T. Akvin-

ského, jeho komentátorů Reginalda a Cajetana a jednoho z největších myslitelů tzv. druhé scholastiky španělského metafyzika a tvůrce filozofie práva F. Suáreze, v díle M. Kusánského a v souvislosti s ním C. Bovilla, G. Bruna, J.A. Komenského a možné konotace mezi Kusánovými a Leibnizovými filozofickými koncepcemi. Mladší badatelé výše jmenovaného týmu soustřeďují se pak především na průzkum u nás ne dost prozkoumané renesanční filozofie a sledují danou tematiku v dílech G. G. Plethona, M. Ficina, G. Pico della Mirandoly, B. Telesia, F. Patriziho, G. Cardana, G. Fracastora, P. Pomponazziho, J. Fernela a T. Campanelly. V rámci tohoto projektu je věnována pozornost i vzájemné konfrontaci dvou významných center renesančního vědění, totiž florentského platonismu a padovského aristotelismu, v jehož případě se badatelská pozornost soustřeďuje především na dílo J. Zabarely, jehož názory na vědeckou metodu patrně ovlivnili i Galileo Galilei.

Další projekty Centra jsou věnovány rozsáhlé činnosti překladatelské a edičně-interpretací. Jde jednak o překlad díla raného křesťanského autora K. Alexandrijského „*Stromata*“ (který připravují M. Šedinová, Mgr. V. Černušková, Mgr. J. Plátová a Dr. M. Havrdová), dále o přetlumočení a uvedení některých kapitol z rozsáhlého díla rané středověkého filozofa a encyklopedisty Isidora ze Sevilly „*Etymologiae*“ (na němž se podílí Dr. H. Šedinová, Dr. Z. Silagiová, Dr. H. Florianová, Dr. L. Pultrová, Mgr. K. Kvízová, Dr. I. Adámková), jakož i nový překlad jednoho z nejlivnějších děl evropské spirituality, jímž jsou Augustinova „*Vyznání*“, který připravuje Dr. J. Šubr. Studentům filozofie a teologie a okruhu zájemců o středověkou spiritualitu otevře nové obzory jisté i překlad vlivného spisku „*posledního Římana*“ a „*prvního scholastika*“ Boethia „*De hebdomadibus*“, který připraví Mgr. V. Němec, a antologie textů z díla Joachyma z Fiore, které mělo ve středověku široký ohlas a jež připravuje Mgr. P. Černuška. Tento badatel chce ve speciální studii též ukázat, jak tento „*teolog dějin*“ ovlivnil husitství. Významnou součástí práce Centra byla již v minulých letech příprava edic středověkých bohemikálních textů, v současném Centru je tato činnost zastoupena edicí středověkého spisu *Vocabularius Lactifer* (připravuje Dr. H. Šedinová).

Program badání Centra v letech 2005–2012 má ještě řadu dalších specifických úkolů, o nichž se zmíním ve zprávách o jeho činnosti v dalších měsících či letech, avšak závěrem musím zmínit ještě jeden rozsáhlý projekt, který se týká historie křesťanské spirituality a jímž je řecká a latinská hagiografie a s ní především martyrologie. Skupina, jejímiž členy jsou Dr. J. Šubr, Dr. I. Adámková, Mgr. P. Dudzík a Mgr. P. Kitzler, plánuje v letech 2005–2012 připravit a vydat tři knihy obsahující překlady hagiografické literatury o křesťanských mučednících a teoretických spisů o mučednictví.

Závěrem bych chtěl zdůraznit, že badatelská a ediční činnost Centra přispívá nejen k prohloubení našich znalostí o dějinách filozofie a spirituality, ale dává podněty i jiným, u nás v odborných kruzích často diskutovaným tématům, např. z dějin vědy, či náboženských a sociálních hnutí. Činnost takových institucí jako je Centrum může však prospět i současněmu usilování o sjednocování Evropy, neboť hlubší poznání duchovního vývoje v pozdní antice a zvláště ve středověku, renesanci a počátkem novověku, přispívá k odhalování těžce vybojovaných základů, o něž se opírají konstitutivní ideály integrity a důstojnosti lidské bytosti, univerzálních lidských práv, svobody svědomí a svobody rozhodování, individuální odpovědnosti a závaznosti mravních norem. Různé materiální zájmy nás mohou dočasně rozdělovat, určité nás však tváří v tvář různým totalitářským a extremistům všeho druhu spojí obhajoba ideálů, které mají své kořeny i v dílech mnoha filozofů, jejichž jména byla v tomto článku být jen letmo vzpomenu.

Prof. P. Floss

HABILITACE A PROFESURY

Fakulta tělesné kultury

Děkanka a Vědecká rada FTK UP zvou všechny zájemce na následující přednášky připravené na 21. 11. 2005:

- 10.30 hod. – **habilitační přednáška PaedDr. M. Kopeckého, Ph.D.**, odborného asistenta Katedry antropologie a zdravotní PdF UP, s názvem *Předikční možnosti somatometrie při určování motorické výkonnosti dětí*;
- 12.30 hod. – **profesorská přednáška doc. A. Hogenové, CSc.**, s názvem *Přínos filozofie k rozvoji kinantropologie*.

Přednášky se konají v rámci habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem v oboru **Kinantropologie** v průběhu veřejné části zasedání Vědecké rady FTK UP v zasedací místnosti FTK UP.

Habilitační práce PaedDr. M. Kopeckého, Ph.D., je vystavena v knihovně FTK UP.

Vážení a milí kolegové, moravští učitelé češtiny pro cizince,**všichni, které otázky této výuky zajímají:**

Již na sklonku roku 2002 vznikla v Praze *Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka*, která odborně pečuje o všechny ty, kteří chtějí vyučovat češtinu pro cizince kvalitně a s přehledem o nejnovějším dění v této oblasti.

Asociace (ale) sídlí v Praze a ukázalo se, že je pro moravské zájemce příliš obtížné dojíždět na odborné semináře až do hlavního města.

Vedení AUCCJ se proto rozhodlo vytvořit Moravskou větev se sídlem v srdci Moravy, v Olomouci, aby byla usnadněna výměna informací a zkušeností s výukou češtiny pro cizince i na Moravě.

První zasedání Moravské větve**Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka**

se koná za účasti předsedkyně AUCCJ,

Mgr. J. Cemusové,

dne 12. 11. 2005 v 10 hod.

ve Velké učebně FF UP (Křížkovského 10).

Program: *Poslání a cíle AUCCJ, členství* (Mgr. Jana Cemusová, ÚJOP UK Praha, 10–10.30); *Evropská jazyková politika a čeština pro cizince* (PhDr. M. Hádková, Ph.D., FF UP, 10.30–11); *Nejnovejší učebnice ČJČ* (PhDr. L. Holá, JŠ Akcent Praha, 11–11.30); *Sociokulturní aspekty při výuce čínšských studentů* (Mgr. O. Kučera, FF UP, 12–12.15); *Interkulturní problematika* (Mgr. E. Dohalová, FF UP); *„Český stůl v Praze i v Olomouci“ – informace o pravidelných setkáních cizinců u českého piva s českou písní a v češtině* (Doc. K. Hádek, CSc., 12.30–12.45), diskuse.

Účastníci akce budou mít po jejím skončení možnost zakoupit si se slevou učebnice češtiny pro cizince, které budou na setkání představeny a jejichž autorkou je PhDr. L. Holá.

Všichni zájemci o češtinu pro cizince a její vyučování jsou srdečně zváni!**Výzva k vytvoření grafického návrhu obálky skript pro léta 2006–2008**

Publikace vydávané Univerzitou Palackého jsou rozděleny do osmi druhů podle obsahu a zaměření (skripta, učebnice, monografie, sborníky, AUPO, periodika atd.). Obálky pro skripta jsou vždy na dobu tří let unifikovány. Taktéž jsou graficky sjednocené obálky monografií, sborníků, popř. jednotlivých řad AUPO, a to bez časového omezení. Vzhledem k tomu, že končí třileté období používání stávajícího grafického návrhu pro obálku skript, vyhláší VUP tuto výzvu.

Podmínky:

Grafický návrh dodejte **do 20. 12. 2005** do Vydavatelství UP, Biskupské nám. 1, 771 11 Olomouc – Zbrojnice, přizemí.

Návrh musí obsahovat:

- centrální motiv, jednobarevný černý, barevnost obálky se řeší použitím barevných kartonů;
- logo UP;
- text: UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI, název fakulty, autor, název publikace, vrocení (rok vydání);
- výtiskovat na návrh obálky za použití textů dle zadání.

Forma předání návrhu v tištěné podobě ve formátu A5 a A4 a v elektronické podobě.

Předložené návrhy budou posouzeny z hlediska originality a technické zpracovatelnosti.

Autor vybraného návrhu obdrží odměnu 3 000 Kč. Blíže informace podá: RNDr. H. Dziková, ředitelka VUP, tel. 585 631 704, hana.dzikova@upol.cz.

Výuka tenisu pro „dříve narozené“

Obdobně jako na jaře otevřel Akademií sport centrum UP výuku tenisu pro „dříve narozené“ zaměstnance UP. Pro výuku byla zajištěna tenisová hala TJ Milo Olomouc vedle supermarketu PLUS (ul. Na Střelnici)

Termín: listopad 2005–březen 2006.

Příhlášky a informace: ASC UP, U Sportovní haly 2, 779 00 Olomouc, tel. 585 636 450, 6451, mobil 604 776 403 (J.Vaculik), e-mail jiri.vaculik@upol.cz, martina.stanclova@upol.cz.

Centrum inovativního vzdělávání: zahájení projektu

Pedagogická fakulta UP připravila dvouletý projekt pod záštitou MŠMT financovaný Evropským sociálním fondem s názvem „Centrum inovativního vzdělávání (CIV): Rozšíření profesních kompetencí budoucích a stávajících učitelů pomocí deseti nových výukových modulů“. Projekt je určen studentům UP, se zaměřením na studenty fakult vzdělávajících učitele (Fakulta pedagogická, přírodovědecká, filozofická, tělesné kultury) a učitelům ZŠ, SŠ, VOŠ a pedagogům DD a DDM v Olomouckém regionu. Projekt přispívá k vyšší připravenosti absolventů a uplatnitelnosti učitelů na trhu práce a zvyšuje tak jejich zaměstnatelnost. Celkový rozpočet projektu včetně partnerů je 8 755 600 Kč.

Cílem projektu je založení *Centra inovativního vzdělávání*, které má tři hlavní funkce: pružně reaguje na okamžité potřeby ve školství, vnáší praxi na půdu univerzity a nabízí komplementární studium k současnému. Deset výukových modulů přináší diverzitu multidisciplinárních témat.

CIV nabídne od února 2006 do června 2007 celkem 90 workshopů, které povede 70 lektorů, lidé z praxe z celé ČR s přímou zkušeností v daném oboru, např. ředitelé a učitelé škol, pilotní škola na ověřování rámcového vzdělávacího programu, učitel z Open Gate Boarding School Babice, Policie ČR, projektová ředitelka, člen pozorovatelských misí Člověk v tísni, Centrum pro integraci cizinců, Nadace T. Bati, školní inspektoři ČR, P-centrum, Židovské muzeum Praha,

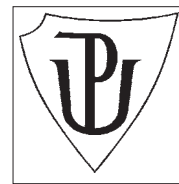
Muzem umění Olomouc, Akademie sociálních umění, Společnost pro mozkové kompatibilní vzdělávání, pedagogicko-psychologická poradna, Sluňákov, herečka, výtvarníci, lékař a mnozí další.

Výuka proběhne formou interaktivních seminářů, které jsou čistě praktické, prožitkové, založené na souhrnu zkušeností a záměru vnést do výuky nové poznatky, metody, inovace, kreativitu, dovednosti aj. Klíčové otázky jsou „proč“ a „jak“ – např. jak reagovat v emočně vypjaté situaci, jak vytvořit školní vzdělávací program, jak získat vzájemný respekt učitel–žák, proč nesmíte pohladit vietnamské dítě po hlavě apod.

Absolventi workshopů budou lépe připraveni pro současné potřeby školy: získají schopnost týmové práce, komunikace, fundraisingu, koncepčního myšlení, práce s počítačem atd. Zvýší se kvalita nastupujících učitelů, kteří nemohou být dostatečně prakticky připraveni, nevědí, jak správně učit. Projekt napomáhá získání vztahu a motivaci k učitelské profesi.

Odhadované minimum proškolených účastníků workshopů je 1 200. Veškeré informace o výukových modulech, workshopech a jejich obsahu, profesní životopisy lektorů a další naleznete na webových stránkách www.civ.cz.

Ing. D. Assenza, Ph.D.

Koření (pro každé vaření)

Víte co je to sumah, asant, galgán, murajja, sasafra, tamarinda?

Možná jste ta jména už někde zaslechli. Nu ano – nemylíte se! Pod těmito názvy se skrývá jen a jen koření. A nemusí to být vždy exotické a neznámé koření. Například pepř? Ten přece zná každý. Víte však jaký je rozdíl mezi bílým, černým, zeleným, citronovým, sečuánským a kubebovým pepřem? Chcete vědět, jak různá koření vypadají, jak vypadají rostliny, z nichž ze jednotlivá koření získávají? A chcete také vědět, odkud známá i méně známá koření pocházejí a k čemu se používají?

Právě o tom je velmi zajímavá výstava, kterou můžete prakticky kdykoliv navštívit na Katedře přírodopisu a pěstičství PoF UP na Purkrabské ul. V nové instalovaných výstavních vitrinách na chodbách katedry je prezentována ojedinělá kolekce více jak 100 více či méně známých druhů koření. Pochopitelně takových, které můžeme přesně identifikovat, botanicky pojmenovat, zařadit do systému, popř. uvést jejich původ, složení atd. Pak stačí jen doplnit údaje o tom, které části se sbírají, jak se zpracovávají a hlavně k čemu se v kuchyních celého světa používají. A základ výstavy je hotov.

Některá koření lze však identifikovat jen velmi těžko. Pod jménem „grilovací koření“ se může skrývat prakticky cokoliv. Stejně tak „kari“. Jako základ sice vždy obsahuje drcené oddenky kurkumu, ale vždy má i řadu dalších přísad. Kari z Indie, Indonésie či z evropské továrny se od sebe podstatně liší jak složením, tak chutí.

Většina názvů koření rostlinného původu však odborníkovi-botanikovi leccos říká. A také o nich řadu věcí ví. A právě o tom je uvedená výstava.

U každého druhu je uveden běžný, odborný i kuchařský název, správné botanické jméno, rostlinná čeleď. Vždy je uveden popis rostlin, ze kterých se koření získává, často i vyobrazení těchto rostlin, původní i současný výskyt příslušného druhu, jeho

pěstování, zpracování na pochutinu, použití v kuchyni a také řada nejrůznějších zajímavostí, zejména historických. Ve všech případech si koření můžete prohlédnout zblízka.

Možná se ptáte, k čemu taková výstava je. Považujeme ji zejména za velmi významný doplněk výuky. Jsou zde informace, které studenti v běžných skriptech nena-

jdou. Získané poznatky pak mohou využít v celé řadě předmětů. Pochopitelně nejvíce při studiu systematické botaniky, ale také v předmětu Pěstičství, v Aplikované biologii, a třeba i v rámci oboru Rodinná výchova. Jistě najde uplatnění například v rámci Univerzity třetího věku. Výstava je však zajímavá pro každého. Řada žen i mužů má dnes vaření jako koníčka. Dnes je módní připravovat jídla podle receptů nejrůznějších exotických kuchyní. Nemusí to být zrovna tzv. „čina“. Přípravují se jídla indická, thajská, indonéská, arabská; ale i středomořská kuchyně si vyžaduje své. A tady se nám poznatky o nejrůznějším koření nanejvýš hodí. Navíc se v našich obchodech objevují stále nové a nové druhy a směsi. Dříve jsme znali tři druhy hořčice: klasickou, křemžskou a snad ještě francouzskou. Dnes dostaneme v obchodech více než 30 druhů, o dresincích ani nemluvíme.

Řada světových celebrit (nejen kuchařských a gastronomických) ví také o koření své. Např. Anne lburg napsala: „Žádná potravina nepředurčila běh dějin tak jako koření, žádným jiným přísadám nebylo přisuzováno tolik léčivých sil.“

Budete-li mít cestu na Purkrabskou, přijďte se podívat. Rádi Vám poskytneme i další informace vztahující se k tomuto zajímavému tématu.

Výstava potravy nejméně do poloviny prosince, takže poznatky můžete využít také třeba i v rámci přípravy vánočních svátků.

Text a foto RNDr. V. Tlusták, CSc., Katedra přírodopisu a pěstičství PoF UP

Rektoři olomoucké univerzity v letech 1573–1860

17. a 21. TAMASFI (Thamsfi, Thomasti) Michael Ignatius (Ignác), S.J., Phil. Dr., Theol. Dr. (* cca 1600 Budmerice na Slovensku – † 19. 3. 1662 Olomouc), rektor od 15. 4. 1649 do 3. 5. 1652 a od 22. 1. 1662 do 19. 3. 1662

Třebaže příjmení v pořadí sedmnáctého a jedenadvacátého rektora koleje a akademie Tovaryšstva Ježíšova v Olomouci zní maďarsky, ovládal tento „dvojnásobný“ rektor dobře češtinu, jak dokládají zmínky o jeho působení jakožto českého kazatele. Mateřštinou Michaela Ignáce Tamasfiho byla proto spíše slovenština nežli maďarština, neboť se narodil kolem roku 1600 ve slovenské obci Budmerice, ležící 37 km východně od Bratislavy poblíž města Pezinku. V letech 1528–1532 Budmerice podlehl naprosté zkáze, neboť byly součástí panství Červený Kameň, jehož majitelem byl tehdy loupeživý rytíř Ladislav Moro, a v letech následujících musely být proto opětně vybudovány. Nyní jsou Budmerice známy hlavně díky zdejšímu zámku (postavenému v romantickém stylu roku 1889), v němž sídlí Dom slovenských spisovatelův.

Prostředí, v němž Michael Tamasfi přišel na svět, dovoluje předpokládat, že pocházel z prostých poměrů a že vstup do Tovaryšstva Ježíšova znamenal pro něj výrazný společenský vzestup. Stalo se tak roku 1623; v tomto a v následujícím roce pobýval v jezuitském probačním domě (noviciátu) při jezuitské koleji v Brně, nato se odebral do Prahy a zde na Ferdinandově univerzitě při staroměstské koleji TJ

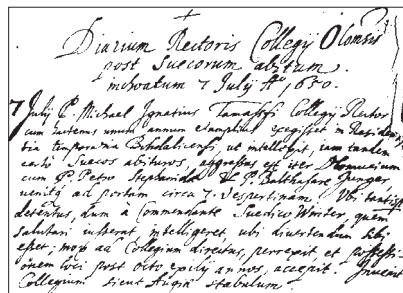
u sv. Klimenta absolvoval v letech 1625–1627 filozofická studia, přičemž dosáhl gradu doktora filozofie. Získal tak aprobaci k učitelství působení na nižších řádových školách – jeho první učitelské místo bylo v jezuitské rezidenci v Kutné Hoře, a to profesora principie (2. třídy jezuitského gymnázia). Ale už po roce jej řádový představení povolali zpět do Prahy, aby tu studoval na teologické fakultě Ferdinandey a současně zastával povinnosti českého katechety a kazatele v různých pražských kostelích – u sv. Havla, sv. Jindřicha a sv. Štěpána; teologická studia završil doktorátem teologie. Roku 1632, tzn. ve dvaceti letech svého věku a takřka deseti letech v Tovaryšstvu, byl P. Michael Tamasfi uznán za dostatečně zralého pro absolvování ročního řádového terciátu (třetí probace), zřízeného při koleji TJ v Chomutově (založené 15. června 1560 Jiřím Popelem z Lobkovic), v jehož ústraní měl jezuitský „coadjutor spiritualis“ (tj. duchovní) prohloubit svůj řeholní život mj. třicetidenními exerciciemi. Od roku 1633 do roku 1635 byl P. M. Tamasfi činný v koleji a na gymnázium TJ u sv. Ignáce v Praze na Novém Městě, následující dvě léta vyučoval filozofii na filozofické fakultě Ferdinandovy univerzity při koleji TJ u sv. Klimenta na Starém Městě, vykonával úřad studijního prefekta a byl též českým

zpovědníkem. Dne 1. listopadu 1638 složil P. M. Tamasfi čtvrtou probaci jezuitského profesora a byl vyslán do kutnohorské koleje TJ u sv. Barbory, jejímž rektorem tehdy byl uničovský rodák P. Bartoloměj Hauser (Hauserus).

V srpnu 1641 představený české jezuitské provincie P. Jiří Schelzius jmenoval P. Michaela Tamasfiho rektorem koleje a gymnázia TJ v Jičíně, dále P. M. Tamasfi působil jako kolejní exhortátor (povzbuzovatel a napomínatel), resolutor casuum (posuzovatel životních případů z teologického hlediska) a zpovědník. V říjnu 1642 zpusťovali město Jičín Švédové; jezuité s rektorem Tamasfím v čele se z jičínské koleje uchýlili na pevný hrad Veliš, kde setrvali do 1. prosince 1642. Jenže když po jičínské koleji neustále vymáhala švédská posádka usazená na zámku Hrubá Skála výpalné, navrátili se jezuité na hrad Veliš, kam také 24. srpna 1644 dorazil P. Blažej Slanina, aby vystrádal P. Michaela Tamasfiho v rektorském úřadu.

Z hradu Veliše putoval P. Michael Tamasfi na Moravu; poněvadž Olomouc okupovali od června 1642 Švédové, stal se farním administrátorem ve

Dokončení na str. 8

První záznam v diariu rektora koleje a akademie TJ v Olomouci P. Michaela Tamasfiho: „† Diarium Rectoris Collegii Olomouci post Suecorum abitum inchoatum 7 Julij A° 1650. 7 Julij P. Michael Ignatius Tamassfi Collegii Rector cum hactenus unum annum et amplius exegisset in Residentia temporaria Bohdalicensi, ut intellegit, iam tandem certo Suecos abiturus, aggressus est iter Olomucium, cum P. Petro Stephanida° & P. Baltasare Junger, venitq' ad portam circa 7. Vespertinam. Ubi tantis p' detentus, dum à Commendante Suedico Winter, quem salutari insserat, intelligeret, ubi divertendum sibi esset; mox ad Collegium divertus, perrexit et possessionem loci post octo exilij annos, accepit. Invenit Collegium sicut Augiá stabulum. († Diarium rektora olomoucké koleje započaté po odchodu Švédů 7. července léta Paně 1650. 7. července. P. Michael Ignác Tamasfi, rektor koleje, ukončil doposud více než rok [trvající pobyt] v dočasně rezidenci Bohdalicích, aby seznal, zda již konečně [je] jistý odchod Švédů, vyrazil na cestu k Olomouci s P. Petrem Stephanidem a P. Baltazarem Jungerem a přišel k [městské] bráně kolem sedmé hodiny večerní. Zde tak dlouho setrval, dokud se od Švédského komandanta Wintera, jemuž složil pozdravení, nedozvěděl, kde má sobě nabytí ústraní; brzy, obrácen ke koleji, pokračoval [v cestě] a převzal tento majetek po osmi letech exilu. Vstoupil do koleje jako do Augiášova chléva.“ Zmenšeno. Národní knihovna ČR v Praze, sign. MS XXIII F 78, fol. 1a

Diskuse, názory, ohlasy

Jak funguje CVT?

Seznam zaměstnanců Centra výpočetní techniky UP ukazuje, že by se mohlo jednat o softwarovou firmu slušné velikosti. Bez dalšího zkoumání, jen s obecnými zkušenostmi s akademickým prostředím, se nabízejí dvě možnosti:

- a) CVT je vynikajícím pracovištěm zapálených lidí, kteří posunují UP na světovou špičku v oblasti informační techniky.
- b) CVT je teplé místečko a Potěmkinova vesnice pro programátory, kteří buď nejsou dost schopní, aby se uplatnili v komerční sféře (po schopných programátorech poptávka převeliká), nebo dávají přednost možnosti hrát za menší plat celý den počítačové hry (a proto si přirozeně nepřejí být

rušeni), nebo konečně v komerční sféře pracují a úvazek na univerzitě je jen vedlejší aktivita pro příležitost.

Chceme-li rozhodnout, zda platí první či druhá možnost, můžeme otevřít STAG. Diskuse o nedostatkách tohoto systému se vede už dlouho a zbytečně. Pro naše účely stačí konstatovat, že za takový projekt by student třetího ročníku výpočetní techniky nejspíš nedostal zápočet. Pochybovat o tom může jen ten, kdo neměl nikdy možnost srovnání např. se systémem, který běží na Univerzitě Karlově v Praze. STAG mě naposledy rozesmál, když jsem se při pokusu reagovat na evaluace „proklíkal“ na „Komisi pro kvalitu výuky“ Západočeské univerzity.

Jsem opravdu první, kdo ten návod k použití otevřel?

Moje smutné úvahy o fungování CVT se však v poslední době odvíjejí ještě od dvou jiných zkušeností. Okolnosti mě donutily pokusit se komunikovat s pracovníky CVT v otázce přístupových práv do adresářů webových stránek naší katedry a dále v otázce antispamových opatření, neboť poštovní server vytrvale označuje dopisy od akademického nakladatelství, u kterého nakupujeme knihy, jako spam. Zkušenost to byla velmi depresivní. Na mailly nikdo neodpovídá, telefonické urgencye je nutno pravidelně opakovat. A nakonec: ani jednu z obou marginalií, s kterými bych si s příslušnými právy dokázal snadno poradit sám, se dosud nepodařilo definitivně vyřešit. Nechci čtenáře obtěžovat výčtem telefonátů a citacemi z e-mailové korespondence, ale ujišťuji, že to bylo mimořádně frustrující. A znovu se vnučuje otázka: používá CVT taktiku „vysílá a znechutí“, aby odehnalo žadatele a udrželo si svůj klíč k práci?

Jenže k jaké vlastně práci? Je opravdu CVT zasypáno důležitějšími úkoly, které mu nemožno uvádět vénovat se malicherným starostem uživatelů? Nebo se jedná o obyčejnou byrokratickou aroganci instituce, na které všichni do jisté míry závisejí, ale kterou nikdo přímo nekontroluje, protože je centrální jednotkou? Spoléhá CVT na nízkou počítačovou gramotnost zaměstnanců UP, kteří se prostě musí spokojit s tím, když „odborník“ prohlásí, že něco nejde? Vysvětlí mi někdo, jak za naše společné peníze CVT funguje?

Nevolit kandidáta na rektora není nic divného

Ve svém článku (ŽUP č. 6 z 4. 11. 2005) se pan Tomáš Opatrný pozastavuje nad průběhem volby kandidáta na rektora Akademickým senátem UP. Na rozdíl od něj si myslím, že se nic tak překvapivého neodehrálo.

V první řadě překvapením není skutečnost, že celá šestina hlasovacích listků z obou kol byla neplatná. Jistá dávka negramotnosti už patří ke smutnému folkloru našich akademických senátů. Za posledních deset let jsem zaznamenal až příliš neregulérních voleb, chaotických diskusí, zmatečných hlasování a nepřehledných zápisů.

Pro senátory, kteří se v obou kolech zdrželi hlasování, mám rovněž pochopení. Věřím, že dospěli k názoru, že ani jeden z kandidátů nesplňuje představu o rektorovi, kterou mají oni sami, případně část akademické obce, kterou zastupují. Přiznám se,

že k té části patřím i já. Možná k tomuto rozhodnutí přispěla nepřilíš přesvědčivá prezentace kandidátů o týden dříve.

Rozhodně nemohu souhlasit s větou „někdo nakonec přece zvolený bude“. Jednací řád samozřejmě připouští možnost, že se celá volba opakuje s nově navrženými kandidáty.

Vždy mi vadí tvrzení, že nemá právo kritizovat ten, kdo sám nechce přijmout zodpovědnost, funkci apod. Pravidelně nám ho servírují naši nedotknutelní politici. Podle této logiky by totiž pan kolega Opatrný – sám nečlen AS UP – nemohl senátorům vyčítat, že sami nehledali vhodného kandidáta či dokonce nekandidovali sami. A toto právo bych mu velmi nerad upíral.

Mgr. P. Kurfürst, LF UP

Mgr. Š. Holub, Ph.D., CMTF UP, působí také na MFF UK v Praze

východomoravském městě Novém Jičíně, jež od roku 1624 náleželo olomouckému jezuitskému konviktu, a poté pobýval v Čejkovicích, majetku olomoucké jezuitské koleje. Jak dokládá poslední záznam v diariu (titulárního) olomouckého jezuitského rektora P. Jiřího Schönbergera, umístěný na spodním okraji zadního příděšního druhého svazku rektorů koleje a akademie TJ v Olomouci a datovaný 4. října 1644, dorazil nový (titulární) regent olomouckého jezuitského konviktu P. Michael Ignác Tamasfi tohoto dne do Čejkovic.

Dne 24. října 1648 skončila vestfálským mírem třicetiletá válka. Ke dni 15. dubna 1649 byl pater Tamasfi jmenován rektorem koleje a akademie TJ v Olomouci, musel se však zdržovat na kolejném statku Bohdalice u Vyskova, poněvadž švédské posádky na Moravě čekaly na vyplacení válečných náhrad. Švédové opustili Moravu ve dnech 7. a 8. července 1650; jezuitský rektor P. Michael Tamasfi dorazil do Olomouce navečer 7. července společně s jezuitou P. Petrem Stephanidem a P. Baltazarem Jungerem, o dva dny později přicestoval do Olomouce ze Stramberka regent konviktu P. Jan Bodiger (Bodigerus). Vzápětí po příchodu do Olomouce založil rektor Tamasfi novou, v pořadí třetí knihu diarií rektorů olomoucké koleje a akademie TJ, uchovanou v pražském Klementinu – nyní objektu Národní knihovny ČR v Praze, původně jezuitském areálu (monumentální barokní přestavba Klementina byla podle projektů Carla Luraga a následně Francesca Luraga zahájena roku 1653 a dokončena roku 1722). Dozvídáme se tak, že Švédové zpustošené jezuitské budovy připomněly rektoru Tamasfimu Augiášův chlív; školní výuka a provoz konviktu mohly být proto obnoveny až následujícího roku.

Své rektorské působení v Olomouci ukončil P. M. Tamasfi k 3. květnu 1652. Poté pobýval v Praze ve staroměstské koleji TJ u sv. Klimenta, kde mimo jiné přednášel kontroverzní (neboli polemickou) teologii a zastával úřad regenta konviktu. Dnem 22. srpna 1655 byl P. M. Tamasfi podruhé postaven jako rektor do čela jičínské koleje TJ a současně plnil povinnosti kolejního exhortátora a zpovědníka. Setrval v Jičíně do 22. srpna 1658, o šest dní později jej provinciál P. Jan Possmurnius (Pošmurný, rodem ze slezského města Opolí) jmenoval představeným a exhortátorem profesního domu TJ u sv. Mikuláše v Praze na Malé Straně, jakož i konzultorem české jezuitské provincie.

Roku 1661 dosáhl P. M. Tamasfi úřadu viceprovinciála české provincie TJ a dalo se očekávat, že jej nemine pozice českého jezuitského provinciála, ale tehdejší generál jezuitského řádu P. Goswinus Nickel, rozhodl jinak. Do čela české provincie postavil plzeňského rodáka P. Jana Saxia, P. Jan Possmurnius se dnem 27. prosince 1661 stal rektorem jezuitské koleje u sv. Klimenta na Starém Městě Pražském (rektorem magnifikem pražské Univerzity Karlo-Ferdinandovy, vzniklé spojením čtyř pražských fakult unijním dekretem císaře Ferdinanda III. z 23. února 1654, byl v akademickém roce 1661 jezuita P. Jan Wrbna, narozený v Lipniku nad Bečvou) a jedenašedesátiletý P. Michael Tamasfi putoval do Olomouce, aby se zde – rovněž podruhé – ujal úřadu rektora magnifika olomoucké koleje a akademie TJ. Stalo se tak 22. ledna 1662, avšak nikoli nadlouho – již 19. března 1662 rektor Tamasfi náhle zemřel. V rektorském diariu se k tomuto datu sděluje toliko následující: „Morbus, mors P. Rectoris Tamasffii. P. V. Rector P. Georg Königig simul. (Nemoc, smrt pátera rektora Tamasffiiho. Vicerektorem byl současně promulgován pater Jiří Königius).“ Poznamenejme ještě, že P. Michael Tamasfi zanechal po sobě jediné známé literární dílo, a to v *Mariánském atlasu (Atlas Marianus)* – sepsal pro toto obsáhlé pojednání o místech mariánského kultu, vydané tiskem až roku 1672, kapitolu nazvanou *Imago B. M. V. miraculosa Boskoviensis, Boskovii in Bohemia (Zázračný boskovický obraz nejblaženější Panny Marie v Boskovicích v Čechách)*.

Prof. J. Fiala, CSc.

(Pokračování přístě)

1.–30. LISTOPADU

Seberyti. Výstava studentských prací z Ateliéru grafiky KVV PdF UP. UC UP, přezemí.

3.–30. LISTOPADU

Cena Kateřiny Vilémovské – mezinárodní soutěž mladých umělců (fotografie, obrazy, objekty). UC UP, Galerie Podkrovní a Galerie Schody.

8.–30. LISTOPADU

Romantické sdružení ROMAN po deseti letech v Olomouci. UC UP, 1. patro.

14. LISTOPADU

Systém. Tramtarie. Divadlo hudby, 19.30 hod.

15. LISTOPADU

Prof. H. Länger (TU Wien): A Mackey-like approach to ring-like structures used in quantum logics. PŘF UP, Tomkova č. 40, posluchárna č. 301, 13 hod.

Koncert univerzitních sborů. UC UP, Kaple Božího Těla, 18 hod.

J. Příhoda, designér, návrhář a architekt. UC UP, Filmový sál, 19 hod.

Nový obraz světa se rodil i na Hané. Veřejná filmová projekce nového dokumentu ČT. Muzeum umění, 19.30 hod.

15.–16. LISTOPADU

Dr. O. Schindler: Od italského Zanniho k české Ančičce. UC UP, Velká posluchárna (č. 225), 16.45 hod., (15. 11.), 11.30 hod. 15. hod. (16. 11.).

16. LISTOPADU

GIS Day. Osvětově informační den. Katedra geoinformatiky PŘF UP (tř. Svobody 26).

V. Zouhar, Coronide, J. Tuček, Žena a muž ožrhatý. Festival Opera Schratzenbach 2005 pro města UNESCO. Účinkuje *Ensemble Damian*. UC UP, Atrium, 19 hod.

Banana Colours Tour 2005. U-klub, 20 hod.

Amatér. K. Kieślowski, 1979. Pastiche filmz. UC UP, Filmový sál, 20 hod.

16.–18. LISTOPADU

Olomoucké dny aplikované matematiky 2005. Zasedací místnost děkana PŘF UP (tř. Svobody 26).

16.–19. LISTOPADU

Osudové náhody Krzysztofa Kieślowského. Přehlídka tvorby významného polského režiséra.

Rudy Linka Trio. U-klub, 20 hod.

17. LISTOPADU

T. Hanzlík, Kírké (premiéra), T. Hanzlík, Endymio. Festival Opera Schratzenbach 2005 pro města UNESCO. Účinkuje *Ensemble Damian*. UC UP, Atrium, 19 hod.

18. LISTOPADU

T. Hanzlík, Yta Innocens, T. Hanzlík, V. Zouhar, Torsio. Festival Opera Schratzenbach 2005 pro města UNESCO. Účinkuje *Ensemble Damian*. UC UP, Atrium, 19 hod.

19. LISTOPADU

Kvarteto zobcových fléten Flauto nuovo. UC UP, Kaple Božího Těla, 18 hod.

21. LISTOPADU

Pěvecký absolventský koncert V. Peši a P. Štůly. UC UP, Kaple Božího Těla, 19 hod.

Hliněný kabaret. UC UP, Divadelní sál, 19 hod.

Pavel Žalman Lohonka a spol. U-klub, 19 hod.

Embryo aneb Automobily východních Čech. Tramtarie. Divadlo hudby, 19.30 hod.

22. LISTOPADU

Slyšet jinak. Prof. K. Fessmann (Universität Mozarteum): Ohrenlicht. Intenzivní kurz zaměřený na rozvíjení hudební kreativity, UC UP, místnost č. 112, 10 hod.

Prof. R. Bělohávek (PřF UP), RNDr. V. Vychodil, PhD. (PřF UP): Atributové implikace z dat s fuzzy atributy: teorie a algoritmy. PŘF UP, Tomkova č. 40, posluchárna č. 301, 13 hod.

Čína – svět plný extrémů a paradoxů. UC UP, Filmový sál, 19 hod.

Laura Ruohonen – Královna K. Divadlo Ti druží, Brno. UC UP, Divadelní sál, 20 hod.

J. A. R. U-klub, 21 hod.

23. LISTOPADU

Prezentace vybraných diplomových prací z matematiky. PdF UP, posluchárna P 28, 14.15 hod.

Mgr. Z. Otýpková (Katedra botaniky PŘF MU): Rozmanitost polních plevelů v minulosti a dnes. PŘF UP (Šlechtitelů 11), Velký přednáškový sál, 16 hod.

Klaus Fessmann: Klangsteine/Hudba kamenů. Koncert. UC UP, Kaple Božího Těla, 19 hod.

Chinaski. Sportovní hala UP, 19 hod.

Bodysong. S. Pummell, 2003. Pastiche filmz. UC UP, Filmový sál, 20 hod.

23.–24. LISTOPADU

Dr. O. Schindler: Od italského Zanniho k české Ančičce. UC UP, Velká posluchárna (č. 225), 11.30 a 15 hod. (23. 11.), 11.30 hod. (24. 11.).

23.–25. LISTOPADU

Pohyb a zdraví. 4. mezinárodní konference. FTK UP (tř. Míru 115).

24. LISTOPADU

Using Stories in English Lessons. Seminář pro učitele angličtiny. Britské centrum KUP, od 13 hod.

Reading Welsh Literature. Seminář pro zájemce o britskou literaturu. Britské centrum KUP, 15 hod.

Slyšet jinak. Prof. K. Fessmann (Universität Mozarteum): Ohrenlicht. UC UP, místnost č. 112, 16 hod.

Embryo aneb Automobily východních Čech. Tramtarie. Divadlo hudby, 19.30 hod.

25. LISTOPADU

Olomoucký fyzikální kaleidoskop. Seminář pro středoškolačky. PŘF UP (tř. 17. listopadu 50 a 50a, od 9 hod.

Podivnější než ráj. Pastiche filmz. UC UP, Filmový sál, 20 hod.

-red-

Nový metodický portál Výzkumného ústavu pedagogického

Výzkumný ústav pedagogický v Praze z pověření MŠMT zpracovává rámcové vzdělávací programy a vytváří manuály k přípravě školních (třídních) vzdělávacích programů. Pro podporu zavádění rámcových vzdělávacích programů zahájil dne 24. 10. 2005 veřejný zkušební provoz metodického internetového portálu, který naleznete na webové adrese www.rvp.cz.

Cílem tohoto metodického portálu je pomoci pedagogům předškolního, základního a gymnaziálního vzdělávání při tvorbě školních vzdělávacích programů a jejich uplatňování v praxi.